

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי ב' באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ע"ח

1. משנה - ארוסה או נשואה שנפלו לה נכסים האם יכולה למוכרם?
 - א. ארוסה - נפלו קודם האירוסין - לכו"ע יכולה למכור. נפלו לאחר האירוסין - לב"ש: יכולה. לב"ה: לכתחילה לא, ובדיעבד אם מכרה, המכר קיים. אמר רבי יהודה: שאלו חכמים לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים? [ונתבאר בגמרא שכוונתו שאף בדיעבד המכר יתבטל] ענה להם: על החדשים [נכסים שנפלו לה לאחר נישואין] אנו בושים מדוע מוציא הבעל מהלקוחות, ואתם מגלגלין עלינו את הישנים...
 - ב. נשואה - נפלו לאחר הנישואין - לכו"ע המכר בטל והבעל מוציא מהלקוחות. נפלו לה קודם הנישואין - לר"ג: מכרה קיים. אמר ר' חנינא בן עקביא: שאלו חכמים לפני ר"ג למה לא יזכה הבעל בנכסים כשם שזוכה באשתו? ענה להם: על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין עלינו הישנים. לר' שמעון: בנכסים הידועין לבעל - המכר בטל. בנכסים שאינן ידועין לבעל - לכתחילה לא תמכור ובדיעבד מכרה קיים.
2. מדוע לבית הלל נכסים שנפלו לה קודם אירוסיה יכולה הארוסה למכור, ונכסים שנפלו לאחר אירוסיה לכתחילה לא תמכור ורק בדיעבד המכר קיים? קודם האירוסין בזכותה נפלו, לאחר האירוסין ספק אם בזכותה או בזכותה, לכן רק בדיעבד המכר קיים.
3. ברייתא - אמר רבי חנינא בן עקביא לא כך השיבן רבן גמליאל לחכמים [כפי שהביא רבי יהודה במשנתנו]. אלא כיצד השיבן? בנשואה בעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה ולכן יכול למנוע ממנה למכור, אבל בארוסה אינו זוכה בכל אלו, ולכן יכולה למכור. ואמרו לו: אכן לפני הנישואין יכולה למכור, אבל האם יכולה למכור לאחר הנישואין ענה להם: אף זו מוכרת ונותנת וקיים. וכאן טענו לו: הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים ורק אז אמר להם: על החדשים אנו בושינן וכו'.
4. נשואה שנפלו לה נכסים קודם לנישואיה, האם יכולה למוכרם אף לכתחילה - ישנה סתירה בזה בין המשנה לברייתא. כיצד הדין?
 - א. רב זביד - יכולה אף לכתחילה ויש להגיה בדבריו ולגרס 'מוכרת ונותנת וקיים'.
 - ב. רב פפא - נחלקו בדעת ר"ג: לר' יהודה: רק בדיעבד המכר קיים. לר' חנינא בן עקביא: אף לכתחילה. ולא נחלקו ב"ש וב"ה בענין זה.
5. רב ושמואל פסקו: נשואה שמכרה נכסים [בין נפלו לפני הנישואין ובין נפלו אחרי] הבעל מוציא מיד הלקוחות. כדעת מי פסקו? לא כדברי חכמים שהביאו רבי יהודה ור' חנינא בן עקביא, אלא כדברי ר' בותינא שפסקו כך בברייתא.
6. תקנת אושה - האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות. מה הוסיפו בזה על משנתנו שפסקה - שבנשואה שנפלו לה נכסים לאחר נישואיה, לכו"ע המכר בטל? מדין המשנה הבעל מוציא מהלקוחות רק לאכילת פירות שיש לו בחיי האשה, אבל לאחר מיתתה הקרקע חוזרת אליהם. ובאושא התקינו שנחשב שקנה את גוף הנכסים בשעה שנשאה, ונמצא שקדם קנינו לקנין הלקוחות.
7. אלו הן נכסים הידועין לו ואלו הן שאינן ידועין?
 - א. ר' יוסי ברבי חנינא: ידועין - מקרקעי, שאינן ידועין - מטלטלין.
 - ב. ר' יוחנן: אינם ידועים - שיושבת כאן ונפלו לה נכסים במדינת הים. וכן שנינו בברייתא.